

Antibiotiku rezistences cēloņi

Publicēts: 14.11.2020.

Kas ir būtiskākais antibiotiku rezistences cēlonis?

Antibiotiku rezistence rodas, notiekot mutācijām baktērijas gēnos. Taču pārmērīga un neatbilstoša antibiotiku lietošana paātrina pret antibiotikām rezistentu baktēriju rašanos un izplatīšanos.

Sākot lietot antibiotikas, jutīgās baktērijas (tādas, kas nav rezistentas) tiek nonāvētas, bet rezistentās var turpināt augt un vairoties. Šīs rezistentās baktērijas var tikt pārnestas no viena cilvēka otram un izraisīt infekcijas arī cilvēkiem, kuri antibiotikas nav lietojuši.

Kas ir “neatbilstoša” antibiotiku lietošana?

Ja jūs lietojat antibiotikas nepareiza iemesla dēļ – piemēram, visbiežāk saaukstēšanās un gripai līdzīgas saslimšanas izraisa vīrusi, un pret tiem antibiotikas NAV iedarbīgas. Šādos gadījumos veselība, dzerot antibiotikas, neuzlabosies: antibiotikas nemazina drudzi vai tādus simptomus kā šķaudīšana.

Ja antibiotikas lieto nepareizi:

saīsinot to lietošanas laiku;

samazinot devu;

nelietojot tās pareizā biežumā (iedzerot zāles vienu reizi dienā, nevis divas vai trīs, kā tas ir norādīts);

organismā nebūs pietiekams zāļu daudzums, baktērija izdzīvos un kļūs rezistenta.

Tādēļ vienmēr jāievēro ārsta norādījumi par to, kad un kā lietot antibiotikas.

Kādas slimības izraisa rezistentās baktērijas?

Multirezistentas baktērijas var izraisīt dažādu veidu infekcijas: urīnceļu infekcijas, plaušu karsoņus (pneimonijas), ādas un zemādas infekcijas, caureju, asins straumes infekcijas (sepsis). Infekcijas lokalizācija ir atkarīga no baktērijas un pacienta veselības stāvokļa.

Slimnīcās pacientiem ir risks, ka pamatsaslimšanai (hospitalizācijas iemeslam) pievienojas multirezistentā mikroorganisma izsaukta infekcija, tostarp asinisritesinfekcijas (sepsis) un ķirurģisko brūču infekcijas. Tās dēvē par ar veselības aprūpi saistītām infekcijām.

Kā būtiskākie infekcijas izraisošie multirezistentie mikroorganismi jāmin:

Multirezistentu *Enterobacteriaceae* dzimtas baktēriju izraisītas infekcijas;

MRSA izraisītas infekcijas (*Staphylococcus aureus*, kas ir rezistents pret meticilīnu – antibiotiku, pret kuru parasti *Staphylococcus aureus* ir jutīgs);

Pret vankomicīnu rezistentu enterokoku (VRE) izsauktas infekcijas;

Pret karbapenēmiem rezistentu *Acinetobacter baumannii* izsauktas infekcijas.

<https://www.spkc.gov.lv/lv/antibiotiku-rezistences-celoni>